

สรุปประเด็นสำคัญจากการกล่าว Keynote Remarks ของนายวิทย์ รัตนกร ผู้ว่าการ ธปท.

หัวข้อ Thailand's New Horizons: Empowering People, Building Resilience

ในงาน Bangkok Business Summit 2026: Reinvent Thailand, Resilience ASEAN¹

วันที่ 3 กันยายน 2569

ในช่วงไม่ถึงทศวรรษที่ผ่านมา โลกเผชิญกับความผันผวนบ่อยและรุนแรงขึ้น ทั้งโรคระบาด ความขัดแย้ง ภาวะชะงักงันของห่วงโซ่อุปทาน แรงกดดันด้านอาหารและพลังงาน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และเทคโนโลยีอย่าง AI ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงไทยเผชิญความท้าทายในการเพิ่มศักยภาพการเติบโตในระยะยาว ดังนั้น ความท้าทายสำคัญจึงไม่ใช่เพียงการฟื้นตัวจากวิกฤต แต่คือการสร้างศักยภาพของคนและความยืดหยุ่นของระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถรับมือกับความไม่แน่นอนและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

4 เสาหลักของ Thailand's New Horizons

1. Digital and AI Transformation for Inclusive and Resilient Growth

ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI เป็นเครื่องยนต์ขับเคลื่อนการเติบโตที่ทั่วถึง พร้อมสร้างระบบนิเวศดิจิทัลที่ปลอดภัย น่าเชื่อถือ และเอื้อต่อการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจของทุกภาคส่วน

2. Building Resilience in a Fragmented World

เสริมศักยภาพของประชาชนและ SMEs ให้สามารถปรับตัวและแข่งขันได้ท่ามกลางความตึงเครียดทางการค้า และการเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานโลก เพื่อใช้โอกาสที่โลกต้องเผชิญปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ ในการผลักดันให้ไทยเป็น Trusted Hub ของการลงทุน การผลิต และการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยอาศัยจุดแข็งด้านเสถียรภาพและความน่าเชื่อถือของประเทศ

3. New Financial Architecture for Climate Adaptation

พัฒนาโครงสร้างระบบการเงินให้สนับสนุนการปรับตัวต่อความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ ผ่านความร่วมมือที่เข้มแข็งและกรอบสนับสนุนที่เหมาะสม โดยที่ผ่านมา ได้ผลักดันโครงการ Financing the Transition และจัดทำ Thailand Taxonomy เพื่อสนับสนุนการระดมเงินทุนและการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจที่ยั่งยืนมากขึ้น

4. Demographic Change and the Longevity Economy

เตรียมความพร้อมรับสังคมสูงวัยและเศรษฐกิจอายุยืน โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีผลิตภาพ ความมั่นคงทางการเงิน และสามารถมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจได้ตลอดช่วงชีวิต พร้อมสนับสนุนโอกาสการทำธุรกิจใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านประชากร เช่น ธุรกิจ wellness ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ และธุรกิจสุขภาพ

¹ เป็นหนึ่งในงาน Road to Thailand ที่ปูทางสู่การประชุม IMF–World Bank Group Annual Meetings ในวันที่ 12-18 ตุลาคม 2569

ในการขับเคลื่อน Pillar 1: Digital and AI Transformation สำหรับภาคการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จะนำเสนอและผลักดัน 2 ประเด็นหลัก

1.1 Digital Public Infrastructure (DPI): ไทยได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลภาครัฐ (Digital Public Infrastructure: DPI) ที่เป็นรากฐานสำคัญของการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลและการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึง ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่นใน 2 มิติ ได้แก่ (1) **ระบบชำระเงินแบบเรียลไทม์ PromptPay ที่ไม่มีค่าธรรมเนียมสำหรับประชาชน** ซึ่งมีผู้ลงทะเบียนมากกว่า 83 ล้านบัญชี และในเดือนกรกฎาคม 2569 มีปริมาณธุรกรรมกว่า 2.51 พันล้านรายการ มูลค่า 4.39 ล้านล้านบาท และ (2) **แอปพลิเคชัน Paotang ที่ต่อยอดจาก PromptPay** เพื่อเป็นช่องทางในการดำเนินนโยบายของภาครัฐอย่างตรงจุด โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง ปัจจุบันมีผู้ใช้งานมากกว่า 40 ล้านราย

1.2 Safe and Inclusive Digital Finance (SIDF): การเข้าถึงบริการทางการเงินดิจิทัลที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มาพร้อมกับความเสี่ยงที่ซับซ้อนมากขึ้นใน 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ (1) **ภัยทุจริตทางดิจิทัล** (Fraud, scams, and digital crimes) ที่เพิ่มขึ้น จนอาจกระทบความเชื่อมั่นในระบบการเงิน (2) **ภัยด้านไซเบอร์** ที่เกิดบ่อยครั้งและซับซ้อนขึ้น ประกอบกับระบบการเงินที่ยังพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานและผู้ให้บริการที่กระจุกตัวสูง และ (3) ระบบการเงินทั่วโลกยังขาดกฎเกณฑ์กำกับดูแลการใช้งานและกรอบธรรมาภิบาลของเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะการใช้ AI ซึ่งอาจนำไปสู่การถูกจำกัดการเข้าถึงบริการทางการเงินและความเหลื่อมล้ำ

ดังนั้น ธปท. จึงผลักดันแนวคิด Safe and Inclusive Digital Finance (SIDF) เพื่อให้การพัฒนานวัตกรรมทางการเงินดำเนินควบคู่ไปกับความปลอดภัย ความเชื่อมั่น และการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึง พร้อมสร้างระบบนิเวศการเงินดิจิทัลที่มีความยืดหยุ่นและรองรับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Bangkok Blueprint: จากเวทีหารือสู่การลงมือทำระดับโลก

ด้วยเหตุนี้ ไทยจึงได้ร่วมมือกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) จัดทำ Bangkok Blueprint for Fraud-Resilient Financial Services เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการเงินและยกระดับการรับมือกับการฉ้อโกงทางการเงินในยุคดิจิทัล โดยมุ่งหวังให้เป็นแนวทางที่ประเทศต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทของตนเอง และเป็นหนึ่งในผลลัพธ์สำคัญที่ประเทศไทยส่งต่อให้แก่ประชาคมโลกภายหลังการเป็นเจ้าภาพการประชุม

มาตรการของ ธปท. ในการป้องกันและปราบปรามภัยทุจริตทางการเงิน

ธปท. ได้นำหลักการมาสู่การปฏิบัติผ่านมาตรการป้องกันและปราบปรามภัยทุจริตทางการเงินอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงแรกมุ่งแก้ไขปัญหา Unauthorized Payment Fraud หรือการหลอกลวงผ่าน “แอปดูดเงิน” ด้วยการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของ Mobile Banking จนสามารถลดจำนวนเหตุการณ์ลงเหลือศูนย์

ตั้งแต่ต้นปี 2568 ต่อมาเมื่อรูปแบบการหลอกลวงเปลี่ยนไปสู่ Authorized Push Payment (APP) Fraud ธปท. ได้ดำเนินมาตรการแบบบูรณาการ ทั้งการจัดการบัญชีม้า การติดตามเส้นทางเงินผ่าน API การใช้ข้อมูลพฤติกรรมลูกค้าเพื่อบริหารความเสี่ยง การกำหนดวงเงินโอนตามระดับความเสี่ยง และการออกแนวปฏิบัติด้านความรับผิดชอบร่วมกัน (Shared Responsibility Guidelines) ส่งผลให้มูลค่าความเสียหายจาก APP Fraud ลดลงจาก 8.6 พันล้านบาทในไตรมาส 2 ปี 2567 เหลือ 1.81 พันล้านบาทในไตรมาส 2 ปี 2569 หรือลดลงเกือบ 80%

ขณะเดียวกัน ธปท. ยังได้ขยายการดำเนินงานไปสู่การป้องกันการใช้ระบบการเงินเป็นช่องทางของกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ผ่านมาตรการสำคัญใน 4 ด้าน ได้แก่ การกำกับดูแลการถอนเงินสดมูลค่าสูง การยกระดับมาตรการสำหรับธุรกรรมทองคำ การเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และการทำงานร่วมกับสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อเสริมความปลอดภัยในระบบนิเวศสินทรัพย์ดิจิทัล โดยเฉพาะการซื้อขาย Stablecoin เช่น USDT ควบคู่กับการยกระดับมาตรการ KYC, CDD และ EDD ตลอดวงจรลูกค้า รวมถึงการพัฒนารูปแบบธุรกรรมต้องสงสัย 24 รูปแบบ เพื่อช่วยให้สถาบันการเงินสามารถตรวจจับและติดตามความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Framework on Safeguarding the Financial Sector from Illicit Activities and Commitments

ธปท. เตรียมผลักดันกรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันธุรกรรมผิดกฎหมายในภาคการเงิน (Framework on Safeguarding the Financial Sector from Illicit Activities) เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือร่วมกันของภาคการเงินในการป้องกันไม่ให้ระบบการเงินถูกใช้เป็นช่องทางของกิจกรรมที่ผิดกฎหมายและการทุจริต โดยสถาบันการเงินทุกประเภทจะร่วมประกาศเจตนารมณ์ที่จะไม่สนับสนุนหรือเอื้ออำนวยต่อกิจกรรมดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม พร้อมยกระดับมาตรฐานการรู้จักลูกค้า การติดตามธุรกรรมที่มีความเสี่ยง การแลกเปลี่ยนข้อมูล และมาตรการป้องกันการฟอกเงินในทุกภาคส่วนของระบบการเงิน เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัย ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือของระบบการเงินไทยในระยะยาว โดยความร่วมมือดังกล่าวจะครอบคลุมทั้งธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ผู้ให้บริการ e-Payment ผู้ให้บริการสินเชื่อที่ไม่ใช่ธนาคาร และผู้ประกอบการธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศทั่วประเทศ